ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԴԱՍՎԱՐ

(առարկա)

ԹԵՄԱ՝ ՏՀՏ գործիքների կիրառումը առարկաների / տարրական/ ուսուցման գործընթացի կազմակերպման և առցանց գնահատման ընթացքում

Կազմեց՝ Նորա Սարգսյան Արթուրի

(անուն,ազգանուն,հայրանուն)

Սյունիքի մարզի «Ձագիկավանի միջնակարգ դպրոց»ՊՈԱԿ

(դպրոցի անվանում)

Ղեկավար՝ Գայանե Ավագյան

«Կապանի N2 ավագ դպրոց»ՊՈԱԿ

(վերապատրաստող կազմակերպության անվանում)

Կապան 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն----------2

Գրականության ակնարկ----------4

ԳԼՈՒԽ 1

ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների առաջընթացի հոգեբանամանկավարժական որոշիայեցակետերի մասին----------6

ԳԼՈՒԽ 2

Տեղեկատվականև հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը առարկայի դասավանդման ընթացքում----------11

ԳԼՈՒԽ 3

Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ազդեցությունը և դերը սովորողի հոգեբանականզարգացման գործում----------13

Եզրակացություններ----------23

Գրականության ցանկ----------24

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղեկատվականհեռահաղորդակցականտեխնոլոգիաներըդարձելենզարգացածերկրներիհասարակականկյանքիամենակարևորտարրերը, իսկգիտելիքնուտեղեկույթը՝ առաջընթացիորոշիչգործոններ: Բնականռեսուրսները, արդյունաբերականուռազմականհզորությունը, ինչպեսնշումենայդհասարակարգինշանավորհետազոտողները, այլևսկայունզարգացմանուբարգավաճմաներաշխիքներչենտալիս: Ամենահզորկապիտալդառնումմարդը, նրահինտելեկտուալուստեղծագործականընդունակությունները, ինչըպետությանմրցակցայիններուժըդարձնումէկախյալնրաքաղաքացիներիգիտականու կրթականմակարդակից: Այսպարագանելիենցամբողջաշխարհումկրթականբարեփոխումների՝ կրթությանբովանդակությանվերակառուցման, ուսուցմանկազմակերպմաննոր՝ ժամանակինհարիրձևերիորոնմանհզորալիքէառաջացրել:

Տեղեկատվականտեխնոլոգիաներիկենտրոնացումըգերհզորպետություններիձեռքումմրցակցայինպայքարըդարձնումէավելինուրբև, դրանովիսկ, ավելիվտանգավոր: Արդիաշխարհըգլոբալզարգացումների, սրընթացփոփոխություններիաշխարհէ. Ոչմիբանապահովագրվածչէփոխվելու, հնանալուկամվերանալուվտանգից: Տեղեկատվականպայթյունըհանգեցրեցտեղեկույթիծավալիշեշտակիաճի. Գիտականհայտնագործություններնաննախադեպարագությամբհաջորդումենմեկըմյուսին, զուգահեռաբար, առավելմեծընդգրկումովուարագությամբընթանումէտեխնոլոգիականզարգացումը: Այսզարգացումներըփոփոխություններենմտցնումմարդկանցկենսակերպումուաշխարհայացքում, խարխլվումենավանդույթները, ձևավորվումենոորարժեքներ: Մասնագիտություններիցանկըտասըտարինմեկ 50 տոկոսովնորոգվումէ: Այդպիսիհասարակությանմեջհաջողությանհասնելուհամարմարդնհարկադրվածէպարբերաբարփոխելթե՞իրաշխատատեղը, թե՞որակավորումը: Ամենոորաշխարհըմարդուններկայանումէնորդեմքով, ամենօրնորիրավիճակէստեղծվում, որումիրգոյությունըպահպանելու, ստեղծվածպրոբլեմներըլուծելուհամարյուրաքանչյուրանհատպիտիիրադրությունըվերլուծելու, իմաստավորելուևհամապատասխանվճիռներկայացնելուկարողություններունենա: Կյանքըհասարակությաննապրելուևգործելունորռազմավարությանէպարտադրում: Այդնորռազմավարությանմշակումնէլամենաընդհանուրիմաստովկազմումէժամանակակիցկրթականքաղաքականությանբովանդակությունը: ԱյսերևույթներնամենայնխորությամբդրսևորվումենզարգացածԱրևմուտքիերկրներում: Սակայնընթացողևօրըստօրեթափառնողգլոբալացմանգործընթացներըտեղչենթողնումմտածելու, որդրանքկատարվումենայլաշխարհումևմենքանհանգստանալուհիմքերչունենք: Մենքքայլառքայլներգրավվումենքայդգործընթացներում, ինչըպարտադրումէհամաքայլընթանալընդհանուրզարգացումներինևերբեմնլուծելխնդիրներ, որոնքմերապագայինենվերաբերումավելի, քաններկային: Ընթանումէկրթականհամակարգերիայսկամայնչափովդիմազրկմանգործընթաց: Բայց, զարգացածերկրներիփորձի, իրականացվողբարեփոխումներիուսումնասիրությունըպարզցույցէտալիս, որոչմիերկիրկամավորիրենչիհանձնումհամահարթեցմանումիասնացմանայսանողոքտարերքին: Յուրաքանչյուրնուզումէիրենտեսնելայդմիավորմանմեջ, բայց, տեսնելորպեսինքնուրույնարժեքունեցող,

ամբողջինիրսեփականներդրումըբերողնդրանովիսկիրինքնությամբներկայացողերկի
ր: Միայնայդպես, միայնսեփականդիմագիծըպահպանելով,
մենքկարողենքդառնալմիասնականկրթականտարածությանլիարժեքանդամ:
Նորժամանակներիառանձնահատկություններիցմեկնայնէ,
որիրականությանբոլորոլորտներումզարգացմանտեմպերնարագանումեն.
Մերաչքիառաջինանումենգիտելիքները, տեխնիկան,
աշխարհիմասինպատկերացումները, փոփոխվումենբարոյականնորմերնուբարքերը:
Մարդըբառացիորենհայտնվելէտեղեկատվականհեղեղում,
որիհորձանքներինդիմակայելըդարձելէկենսականխնդիր:
Այսպայմաններումսովորողներինհաղորդելորոշակիգիտելիքներիգումարևձևավորելի
նչ-ինչկարողություններմիանգամայնանօգուտէ:
Անհրաժեշտությունէառաջանումնախևառաջսովորողներիմեջամրապնդելայնհամոզմ
ունքը,
որհասարակությանակտիվանդամդառնալուևտարազանգործընթացներիցանմասնչմ
նալուհամարնրանցհարկավորէամբողջկյանքումսովորել:
Եվդպրոցիխնդիրնէաշակերտիմեջձևավորելնրաշարունակականկրթությանհնարավո
ր՝ությունննապահովողանձնայինևհնտելեկտուալորակներ: Մենքտեսնումենք,
որաննկատելիորենփոխվումէկրթվածությաներբեմնիրմբռնումը:
Կրթվածմարդնայլևսնաչէ, ովինչ-
որբանգիտիկամգիտեցածըկարողէկիրառելիրականությանմինեղոլորտում,
այլնաովընդունակէինչ-որբանիմանալու: Այսինքն՝
գնահատվումէոչայնքանուսյալությունը, որքանուսանելիությունը՝ մարդուսովորելու,
ոչստանդարտիրավիճակներիցգլուխհանելու,
նրանցուարդյունավետգործելուունակությունը:
Թեմայի արդիականությունը՝
Գիտելիքներիարագզարգացմանևնրանցմիմասիհնացմանպայմաններումուսուցմանբ
ովանդակությունընևսկրումէհամապատասխանփոփոխություններ.
Սովորողներինտալիհմնարարգիտելիքներ,
այնինչհամեմատաբարկայունէժամանակիմեջ:
Եթեսովորողընտիրապետումէտվյալգիտությանհիմունքներինևընդունակէսովորելու,
ապանորիրավիճակներումնակարողէգիտելիքներիպակասըլրացնելինքնուսուցմամբ
: **Ուսուցմանտեխնոլոգիանկամկիրառվողմեթոդները լավագույննեն,**
եթելավագույնսնպաստումենմարդուինքնուրույնությանձևավորմանը,
հիմնարարգիտելիքներիձեռքբերմաննուստեղծագործականկարողություններիզարգաց
մանը:
Հետազոտության նպատակը՝ հետազոտել և բացահայտել նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ազդեցությունը և դերը սովորողի հոգեբանական զարգացման գործում և ուսուցման գործընթացի կազմակրեպման և առցանց գնահատման ընթացքում:

Հետազոտության խնդիրներն են՝

- ուսումնասիրել թեմային առնչվող գիտաուսումնական գրականությունը,
- անդրադառնալ ուսումնական գործընթացում նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերին,
- սահմանել քայլարշավ վերը նշված նպատակին հասնելու համար:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

Երեխայիհոգեկանուֆիզիկականզարգացմանօրինաչափությունների, դրանցդրսևորմանառանձնահատկություններիմասինժամանակակիցհոգեբանությունը կուտակելէբավականփաստեր, որոնքմանկավարժներնանհրաժեշտաբարպիտիհաշվիառնենուսուցմանմեթոդներմշակելիս, ուսուցմանպրոցեսիկազմակերպմանխնդիրներլուծելիս: Որոշակիության համարհոգեբանականնվաճումներիհարուստգանձարանիցառանձնացնենք միքանիղեկավարգաղափարներ:

Երեխանամենիցառաջզարգացողէակէևզարգացումնայդենթակաէքիչթեշատկոշտօրինաչափությունների: Յուրաքանչյուրտարիքումմարդըհասնումէզարգացմանմիմիջինմակարդակի, որն հնարավորությունէտալիսնրանյուրացնել-իմաստավորելաշխարհիմասինգիտելիքներիուհասկացություններիմիսահմանափակ ոլորտ: Այնբոլորգիտելիքները, որոնքգտնվումենայդոլորտիցդուրս՝ նաչիկարողյուրացնել, սեփականել: Բարդուսումնականծրագրերնուդասագրքերըայսղեկավարգաղափարիանտեսման՝ մարդուֆիզիկականևհոգեկանզարգացմանօրինաչափություններիչիմացությանուչկիրառմանարդյունքեն: Սրանովէպայմանավորվածհանրակրթականդպրոցներումուսմանհանդեպսովորողներինկատելիանտարբերությունը:

Տարիքայինյուրաքանչյուրփուլբնութագրվումէոչմիայնիմացականզարգացմանորոշակիպոտենցիալհնարավորություններով, այլնաևմտածողությանտիպով: Այդտիպիհաշվառումնուսուցմանպրակտիկայումանհրաժեշտպայմանէ՝ կրթությանյուրաքանչյուրաստիճանումզարգացմանբավարարմակարդակ ապահովելուհամար: Օրինակ, հանրահայտէ, որմանկահասակերեխայիմտածողությունանկանառու-պատկերավոր (ո՛չվերացական) բնույթունի: Սանշանակումէ, որայստարիքիերեխաներիուսուցումն արդյունավետէեթեայնիրագործվումէպրակտիկ գործունեությանմիջոցով, որիպայմաններումսովորողըշատբաներհասկանումէսեփականփորձով: Համապատասխանդասագրքերն, իրենցհերթին, պետքէհարուստլինենենկարազարդմաննյութերով, տեքստերը հեղեղվածչլինենսահմանումներովուբանաձևերով:

Մարդնառհասարակ, երեխաները՝ առավելևս, հակվածեն ամենինչիմեջիմաստտեսնելու: Այնգիտելիքներնենանցնումերկարատևհիշողությանոլորտ, որոնքմարդըգիտակցաբարցանկացելէյուրացնել: Այսինքն՝երեխայիհամարուսուցումնարդյունավետէմիայնայնժամանակ, երբինքնէիրկրթությանսուբյեկտը. Երբինքնէգիտակցաբարդնումկրթականնպատակներևազատորենկազմակերպումիրուսումնականգործունեությունը՝ դրվածնպատակներինհասնելուհամար: Այսդեպքումէմիայն գիտելիքնանձիհամարիմաստ ուարժեքստանում, դառնումհոգևորհարստություն:

Անդրադառնանք երեխայիզարգացմանհոգեբանականմեխանիզմներին.երեխանուզումէակնառուպատկերացնել, նրան հարկավոր է պրակտիկգործունեություն, բնությանհետկենդանիշփում: Երեխանուզումէիրենմատուցվողգիտելիքներիիմաստնհասկանալ:

Ուսուցումնուդաստիարակությունը անխզելի միասնություն է կազմում և միմյանց լիցէխոսելի միայն ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպմանմասին: Սակայն, կրթական պրակտիկայում դաստիարակության և ուսուցման անոլորտները ընկատելի չափով տարանջատվում են, ինչը հնարավորություն չի տալիս սապահովել ուկրթությանը ընդհանուր որակի ցանկալի մակարդակ:

Թե ուսուցմամբ կարելի է դաստիարակչական որոշակի խնդիրներ լուծել, սակայն մատաղ սերնդին հանրության համար կարևոր նշանակություն ունեցող արժեքներ ի պատվաստումն իրականացվում է հիմնականում այլ գործոններ ի շնորհիվ: Դաժողովրդավարական համակարգ ի տարրերի առկայությունն է հասարակական կառուցվածքներում, ուսումնական գործընացը ընդհանուր կուլտուրան է, կրթական համակարգում հաստատված բարոյահոգեբանական առողջմթնոլորտը, սովորողներ ի և ուսուցիչներ ի հարաբերություններ ի ժողովրդավարական ոճը, իվերջո՝ օրենքի գերակայության հաստատումն ու նրա հարգումը կրթության բոլոր սուբյեկտներ ի կողմից: Կարճ ասած, դաստիարակության մեջ որոշիչը միջավայրն է. Եթե հասարակությունն ինքը չի ապրում ժողովրդավարական արժեքներով, դրանք չի կարողանում ատուցել և ստիպելն ու նրանց ովապրել իրսերունդներին: Մարդը ընդօրինակում և վարքի նորմ է դարձնում այնամենը, ինչ տեսնում է, ինչի ներգործությունն ի վրա զգում է, ինչը կարևոր ում է իրսոցիալական առաջընթացի ու բարոյական հասունացման համար: Ուրեմն դաստիարակության ու սոցիալական ացման խնդիրներում խոսքն ուխրատը, քարոզը, արհեստական որեն ստեղծված կարգ ուկանոնը որոշիչ չեն, **որոշիչ են կրթության սուբյեկտներ ի միջև հարաբերություններ ի ընդհանուր կուլտուրան, աշխատանքային և ուսումնական նորմալ պայմանները, ուսումնական պրոցեսում սովորողներ ի ազատության և ինքնուրույնության աստիճանը, բարոյահոգեբանական առողջմթնոլորտը:** Դաստիարակությանը ընդհանուր առ ազմավարության և օպտիմալ տեխնոլոգիաներ ի բացակայության պայմաններում ուսուցչ ի դերն առավել կարևորություն է ստանում: Ուսուցչ ի բարոյական կարագիրը, մեթոդական պատրաստվածության մակարդակը, նրա անձնային ու ինտելեկտուալ որակները դաստիարակչական մեծ ներուժ ունեն:

ԳԼՈՒԽ 1

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԱՌԱՁԸՆԹԱՑԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՈՐՈՇ ՀԱՅԵՑԱԿԵՏԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Վերջին տասնամյակներին տեղեկատվական տեխնոլոգիաների սրընթաց զարգացումը հեղափոխական փոփոխություններ կատարեց մարդկային գործունեության տարբեր բնագավառներում. ժամանակակից մարդը քաղաքակրթական զարգացումների ներկա փուլում ժամանակին համահունչ կերպով ապրելու և գործելու համար իր առօրյայում համակարգչային տեխնոլոգիաներ կիրառելու անհրաժեշտություն է զգում, քանի որ դրանց օգտագործումը առաջադիմական բազում փոփոխություններ է մտցնում մարդկային գործունեության տարբեր ոլորտներում, որակապես փոխում զանգվածային լրատվության միջոցների, կապի համակարգերի աշխատանքը, դրամատների և վարչական հիմնարկների գործունեության սկզբունքները, անհամեմատ բարձրացնում է զինվորական տեխնիկայի հզորությունն ու արդյունավետությունը: Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները, մասնավորապես համակարգիչը կարող է ամենատարբեր աշխատանքներ կատարել, և ամեն ինչ կախված է նրանից, թե մարդն ինչպես է ուզում այն օգտագործել, քանզի բազմաթիվ հետազոտություններ բացահայտել են մարդու, մասնավորապես, դեռահասի (քանի որ այս հարցում նա է հասարակության առավել խոցելի օղակը) հոգեկան առողջության վրա համակարգչային տեխնոլոգիաների ինչպես դրական, այնպես էլ բացասական ներգործության հնարավորությունները : Նշենք, որ այդ հետազոտություններից շատերը իրականացվել են հենց համակարգիչների (համացանցի) օգնությամբ, քանի որ համակարգիչները հարմար միջոց են հոգեբանական ստուգումներ իրականացնելու համար (օրինակ՝ աշխատանքային սեղանին որպես ֆոն դրված նախշի դիտարկումով հնարավոր է անցկացնել յուրօրինակ հոգեբանական թեստ, որի միջոցով հարմար է ուսումնասիրել տվյալ անձի հոգեբանական պրոյեկցիայի մեխանիզմը, այսինքն՝ մարդու գաղտնի պատկերացումները, այդ թվում՝ սեփական անձը և խնդիրները, որոնք նա փոխադրում է ձեռքի տակ եղած նյութի՝ տվյալ դեպքում ցուցասարքի վրա (ծրագրավորվող պատկեր), ինչպես նաև հոգեշտկիչ աշխատանքներ անցկացնելու համար (օրինակ՝ համակարգչային դիզայնը դիտարկելով որպես արտ–թերապիայի տարր՝ հնարավոր է բազմաթիվ հոգեշտկիչ աշխատանքներ իրականացնել՝ օգտագործելով արտ–թերապիայի և անիմաթերապիայի հնարավորությունները):

Հարց է առաջանում՝ հոգեբանամանկավարժական ինչ սպառնալիքներ է պարունակում «համակարգչային և համացանցային» առօրյան հատկապես դեռահասների և պատանիների հոգեբանական տեսանկյունից փխրուն խմբի համար: Հարցի պատասխանը կգտնենք դիմելով հոգեբանների հետազոտության արդյունքներին, որը ներկայացնում ենք գծապատկերի տեսքով :

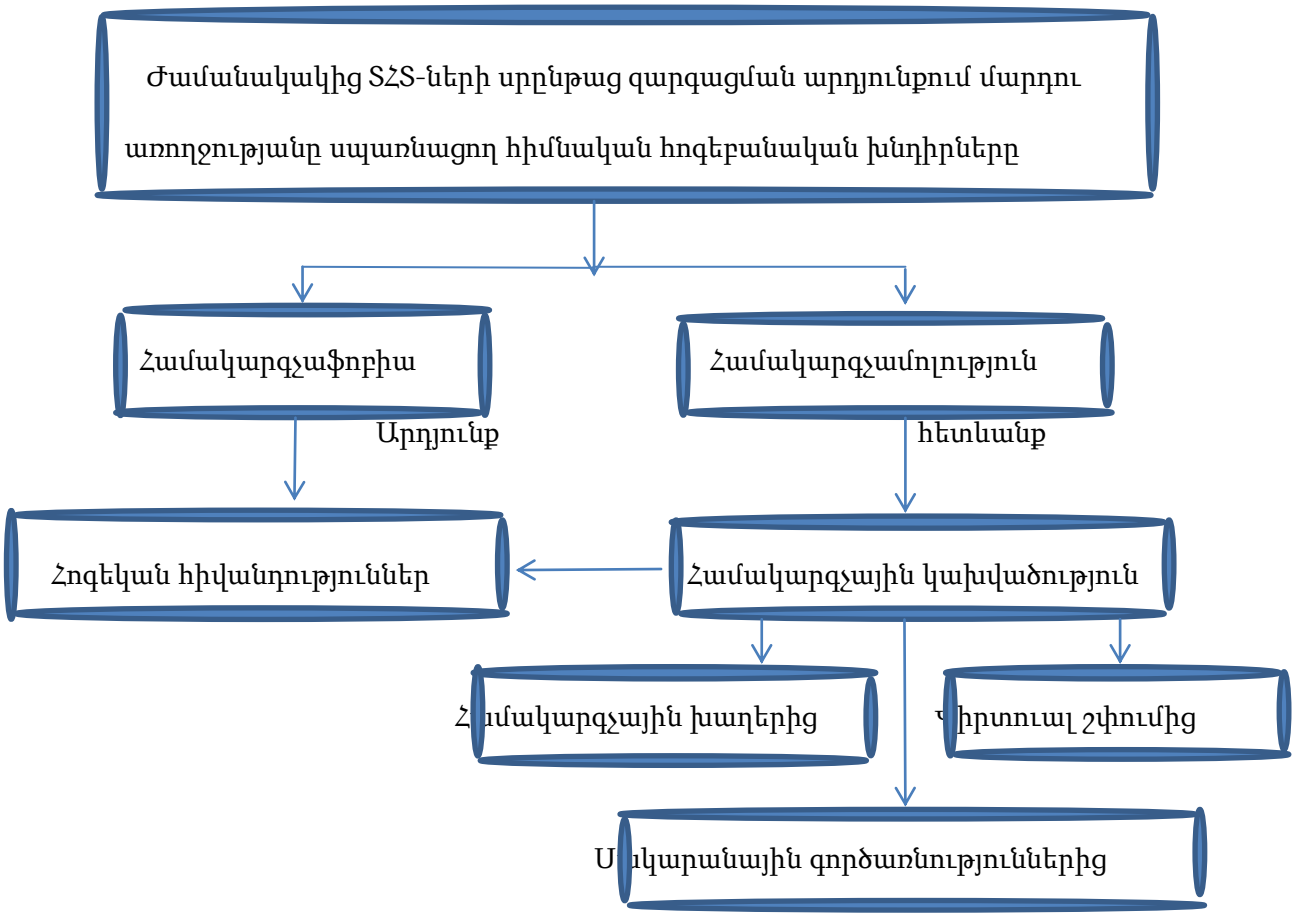

Գծագիր 1. *ժամանակակից ՏՀՏ-ների սրընթաց զարգացման հետևանքով առաջացող հոգեբանական բացասական ներգործության սպառնալիքները ըստ առաջատար հոգեբանների*[1]

Համակարգչաֆոբիան մարդու վախն է արագ կատարելագործվող տեղեկատվական միջավայրից, տեղեկության հոսքերի աճից ու բարդացումից, համակարգչի չափազանցված բացասական ազդեցությունից: Համակարգչամոլությունը համակարգչի հետ գործ ունենալու հիվանդագին ձգտումն է՝ ի վնաս միջանձնային շփման և հոգեկան առողջ հասունացման ու սոցիալականացման: Համակարգչամոլությունը հանգեցնում է կախվածության համակարգչային վիրտուալ իրականությունից: Համակարգչային վիրտուալ իրականությունից կախվածություն կարելի է անվանել կյանքում համակարգիչներով, համացանցով չափազանց տարվածությունը. դա իրականությունից հեռանալու միջոց է և հանգեցնում է սոցիալական, մասնագիտական, նյութական և ընտանեկան արժեքների խեղաթյուրման կամ որակական փոփոխությունների: Հատուկ ուշադրություն է պետք դարձնել, թե դեռահասը հատկապես ինչով է տարվել՝

[1]Выгонский С. И, Обратная сторона Интернета: психология работы с компьютером и сетью, 2010, 316 стр.

վիրտուալ ծանոթություններո՞վ, առցանց սակարանային գործառնություններո՞վ, թե՞ համակարգչային խաղերով (առանձնահատուկ վտանգավոր են այն դերային խաղերը, որոնցում մարդն սկսում է կորցնել կապն իրական կյանքի հետ՝ լիովին

կենտրոնանալով խաղի վրա (իրեն փոխադրելով վիրտուալ աշխարհ՝ նա բացարձակապես լուրջ է ընդունում վիրտուալ աշխարհը և իր հերոսի գործողությունները համարում սեփականը):

Ժամանակակից տեխնոլոգիաների արագընթաց զարգացումը իրավունքի բնագավառում առաջացնում է նոր հիմնախնդիրներ և ստեղծում դրանց առավել արդյունավետ հաղթահարելուն ուղղված լուծումներ գտնելու նոր հնարավորություններ: Մտավոր սեփականության իրավունքը, լինելով իրավունքի հնագույն ինստիտուտներից մեկը, ավելի լայն կիրառում ստացավ և պաշտպանության արժանացավ համացանցի առաջացմամբ: Ստեղծագործությունը, որը մարդու ստեղծագործական մտքի գործունեության արդյունք է, և օրենքի ուժով համապատասխանորեն չպաշտպանվելու դեպքում հեղինակի համար իրավական տեսանկյունից խոցելի երևույթ, առավել կարևորվեց համացանցի լայն օգտագործման հետևանքով: Դրա հիմնական պատճառներից մեկն այն է, որ ժամանակակից տեխնոլոգիաների զարգացման արդյունքում գիտության, գրականության և արվեստի ստեղծագործությունների հեղինակները իրենց ստեղծագործությունների հրապարակումը, տարածումը և այլ կերպ դրանց հրապարակային ցուցադրումն են կազմակերպում համացանցային հարթակի միջոցով, և դրանով առաջացնում և պահպանում են իրենց ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքները՝ համապատասխանաբար ստանձնելով նաև պարտականություններ: Մասնավորապես, ըստ զանազան վիճակագրական տվյալների, տեսալսողական բնույթի ստեղծագործությունները համացանցի միջոցով տարածվում և լիաբեռնվում են առավել լայն մասշտաբով և հաճախականությամբ: Այսպիսով, ժամանակակից տեխնոլոգիաների արագ զարգացման արդյունքում առաջ են գալիս վերը նշվածի հետ կապված մի շարք խնդիրներ, որոնց նկատմամբ թերի ուշադրությունը կարող է հանգեցնել անբարենպաստ հետևանքների, մասնավորապես, ստեղծագործության հեղինակ, համահեղինակ ճանաչվողների և /կամ/ կոլեկտիվ հիմունքներով ստեղծագործությունը կառավարող կազմակերպությունների համար: Այդպիսի խնդիրներից է հենց հեղինակային և հարակից իրավունքների նկատմամբ այլ անձանց կողմից ոտնձգությունների կանխումն ու կանխարգելումը, որի արդյունավետ իրականացման համար անհրաժեշտ է համապատասխան վերահսկողական գործընթաց և այն կիրարկելու համար նախատեսված մեխանիզմ: Այդօրինակ վերահսկողական գործընթաց ստեղծելու բարդությունն այն է, որ համացանցային հարթակը վերացական բնույթի այնպիսի անկայուն աշխարհ է, որտեղ մարդկանց (օգտատերերի) վարքագիծը (գործողությունը և /կամ/ անգործությունը) միշտ չէ, որ կառավարելի է, և հետևաբար, միշտ չէ, որ հնարավոր է օրենքով սահմանված վարքագծի կանոնները խախտող (խախտած) անձի ինքնությունը պարզել կամ այլ կերպ նույնականացնել և ենթարկել համապատասխան պատասխանատվության:

Համացանցային ազատությունը, իր դրական կողմերով հանդերձ, հանգեցնում է հեղինակային և հարակից իրավունքների բավականաչափ քանակությամբ խախտումների և ոտնձգությունների: Մասնավորապես, ըստ ՀՀ օրենսդրության, այդպիսի խախտումների թվին են դասվում առանց իրավատիրոջ թույլտվության պատրաստված կամ տարածված իրավունքի օբյեկտի օրինակները (կեղծ կամ

նմանակված (կոնտրաֆակտ) օրինակներ) [1]: Ներկայումս համացանցի միջոցով հեղինակային և /կամ/ հեղինակության իրավունքի խախտումները նվազեցնելու նպատակով համացանցային տեսագրալսողական, սոցիալական, տեղեկատվական բազմաթիվ կայքեր, ինչպիսիք են ''Youtube''–ը, ''Facebook''–ը, ''BBC News''–ը և այլք, իրենց կայքերում ներառում են կայքի շրջանակներում օգտատիրոջը տրված իրավունքների և պարտականությունների մասին դրույթներ «Ընդհանուր դրույթներ և պայմաններ» (“Terms & Conditions”) բաժնում: Համացանցում զետեղված ստեղծագործության հեղինակների գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքները ենթակա են ավելի կայուն պաշտպանվածության՝ ծածկագրված համաշխարհային իրավական նորմերի ստեղծման միջոցով, քանի որ համացանցն ինքնին համաշխարհային է:

Այսպիսով, որպեսզի հստակ և լիարժեք հնարավոր լինի պատասխանել այն հարցին, թե հոգեբանամանկավարժական և իրավաբանական ինչ սպառնալիքներ է պարունակում «համակարգչային և համացանցային» առօրյան հատկապես դեռահասների և պատանիների հոգեբանական տեսանկյունից փխրուն խմբի համար, անհրաժեշտ է՝ գիտության տարբեր բնագավառներ միավորվեն՝ բազմակողմանի հետազոտություններ կատարելու այդ ոլորտում, իսկ մանկավարժությունը, ղեկավարվելով «Հետազոտելով սովորեցրո՞ւ» իննովացիոն մեթոդով, պետք է գլխավորի աշխատանքը, քանի որ գիտաճյուղի գերխնդիրն առողջ սերնդի ձևավորումն է: Ցանկալի է, որ հնարավոր լինի պատրաստել նոր ձևաչափի մասնագետ՝ կրթության ոլորտի տեղեկութաբան–հոգեբան՝ իրավագիտական խոր գիտելիքներով, ինչը, կարծում ենք, հնարավոր է պատրաստել մանկավարժական բուհերի շրջանակներում, քանի որ մանկավարժական բուհում սովորողը ուսումնասիրում է ինչպես դասավանդման տարբեր մեթոդներ և մոտեցումներ («մանկավարժություն»), այնպես էլ հոգեբանական զանազան ասպեկտներ («հոգեբանություն») և տեխնիկական–տեղեկութաբանական հնարքներ («ինֆորմատիկա»), ստանում է նաև իրավագիտության հետ առնչվող անհրաժեշտ գիտելիքներ: Օրինակ՝ նման մասնագետը ունակ կլինի հետագայում ինքնուրույն

[1]«Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, 2006 թ., Հոդված 65 (3–րդ կետ):

մշակելու ծրագրավորված ուսուցումը իրականացնող ծրագրային փաթեթ (որպես տեղեկութաբան՝ նա, կիրառելով իր գիտելիքները, կկարողանա մշակել ծրագրավորված ուսուցման համար նախատեսված ծրագրային փաթեթի ծրագրային մասը, լինելով հոգեբան՝ նկատի կունենա հոգեբանական տարբեր ասպեկտները, իսկ լինելով մանկավարժ՝ հաշվի կառնի ծրագրավորված ուսուցման մանկավարժական պահանջները) կամ լինելով կրթության ոլորտի տեղեկութաբան–հոգեբան՝ կկարողանա լուծել զանազան խնդիրներ, մշակել ճկուն և բազմագործառութային կիրառական փաթեթներ, որոնք հնարավորություն կընձեռեն լուծելու կրթական ոլորտում ծանրացած խնդիրներ, իրականացնելու զանազան հետազոտություններ, օրինակ՝ համեմատական վերլուծության հիման վրա որոշելու համակարգչից սովորողների կախվածության մակարդակը, լուծելու ինչպես ընդհանուր կրթության, այնպես էլ ինֆորմացիոն հոգեբանության հետ կապված մի շարք այլ խնդիրներ, որոնք պահանջում են բազմագործոն մոտեցում: Սա շատ

կարևոր հիմնախնդիր է, որի արդիականությունը աստիճանաբար մեծանում է, ինչը պայմանավորված է տեղեկութային հասարակության կայացման հարաշարժ գործընթացով, առավել կարևոր է կրթության զարգացման ներկա պայմաններում, քանի որ գիտությունը և տեխնոլոգիան զարգանում են միջառարկայական, ներառարկայական և բազմառարկայական մոտեցման համատեքստում: Եվ միայն համակարգային վերլուծության տեսակետից այս բոլոր խնդիրների ուսումնասիրությունը թույլ կտա նոր տեսանկյունից նայել մանկավարժության ոլորտում առկա խնդիրներին, ինչպես նաև բացահայտել նոր հեռանկարներ միջառարկայական հետազոտությունների տեսության մեջ, կապել բնական և հումանիտար գիտությունների մեկուսացած թվացող բնագավառները:

Այս ամենից զատ նաև պետք է նշենք, որ նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ունեն նաև դրական ազդեցություն սովորողների հոգեբանական զարգացման վրա : Մեր հետազոտությունը ցույց է տալիս, որ եթե սովորողների տեղեկատվական տեխնոլոգիանելից օգտվելը դարձնել վերահսկելի և նպատակային, ապա այն կունենա իր դրական ազդեցությունը:

Այսօրմարդուկյանքում համակարգիչըհույժկարևորդերունշանակությունէստացել: Այնիրծառայությունէբերումնաևհանրակրթությանոլորտին: էլեկտրոնայինդասագրքերնուսումնականնյութերնարդեն«սպառնում»ենհետինպլանմղելնրանցթղթայինտարբերակները: Համակարգիչըտեղեկույթիձեռքբերմանուհաղորդման ամենատարածվածևամենաարդյունավետմիջոցնէդարձել: Այսպարագայումառանձնահատուկկարևորությունէստանումսովորողներիտեղեկատվականմտահասության (կոմպետենտության) պատշաճմակարդակիձևավորմանխնդիրը:

Տեղեկատվականմտահասությունըենթադրումէտեղեկույթիտարբերաղբյուրների (գրքեր, տեղեկատուներ, հանրագիտարաններ, բառարաններ, քարտեզներ) տեղեկատվականսարքերի (հեռուստացույց, մագնիտոֆոն, հեռախոս, ֆաքս, համակարգիչ, տպիչ, մոդեմ) ևտեղեկատվականտեխնոլոգիաների(ձայնագրությունևնտեսագրություն, էլեկտրոնայինփոստ, ԶԼՄ,համացանց) օգնությամբանհրաժեշտտեղեկույթըընտրելու, մշակելու,պահպանելուևհաղորդելուկարողություններ: Կարևորվումենստացվածտեղեկույթըքննադատորենվերլուծելու,գնահատելու, այնտարբերձևերովներկայացնելուև, սեփականգործունեությունըպլանավորելիսուիրականացնելիս, դրանքառավելագույնարդյունավետությամբօգտագործելուկարողությունները: Ուսուցչիխնդիրնէայստեղհամակարգիչդարձնելսովորողներիուսումնականգործունեությանկարևորմիջոց, կրթությանցածրաստիճաններումապահովելհամակարգչայինգրագիտությանբավարարմակարդակ, իսկբարձրաստիճաններումընդլայնելտեղեկատվականտեխնոլոգիաներիցօգտվելուհնարավորությունները:

ԳԼՈՒԽ 2

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

«Հանրակրթության ոլորտի բարեփոխումների ներկա փուլի հիմնական խնդիրը կրթության որակի ապահովումն է: Այս նպատակով սկիզբ է դրվել բազմաթիվ նախաձեռնությունների, որոնք ներառում են կրթության որակը պայմանավորող գրեթե բոլոր գործոնները՝ մարդկային ռեսուրսները, ծրագրամեթոդական ապահովումը, նորմատիվ–իրավական դաշտը, ինստիտուցիոնալ համակարգը: Իրականացվող բարեփոխումները նպատակաուղղված են.

ա) ապահովելու որակյալ կրթություն,

բ) բարձրացնելու հանրակրթության արդյունավետությունը,

գ) կրթությունը դարձնելու արդիական, համապատասխանեցնելու զարգացման պետական, միջազգային միտումներին» :

Հանրապետության դպրոցների մեծամասնության հագեցվածությունը տեղեկատվական և հաղորդակցության տեխնոլոգիաներով (ՏՀՏ), դասավանդող ուսուցիչներին համապատասխան համակարգչային գիտելիքներով զինող վերապատրաստման ծրագրերը և դասընթացները դրանց կիրառման լայն հնարավորություն են ընձեռում: Հանրակրթության կազմակերպման գործընթացում տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կիրառվում են ամենատարբեր նպատակներով՝ դպրոցավարություն, այլ դպրոցների և կազմակերպությունների հետ համագործակցություն, դպրոցական լայնածավալ նախագծեր, հետազոտական ու փորձի փոխանակման աշխատանքներ, ուսուցիչների հեռավար ուսուցում իրականացնելու, ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու, կրթական նյութեր և ուսումնական նորություններ որոնելու, շնորհանդեսներ պատրաստելու, աշակերտների, ծնողների և մասնագետների հետ հաղորդակցվելու, հաշվետվություններ ներկայացնելու համար, ցանկացած առարկայի դասավանդման գործընթացում:

Առարկայի դասավանդման ընթացքում ՏՀՏ–ների կիրառման ուղղություններն են.

1. ամենօրյա աշխատանքում առարկայական գիտելիքների ձեռքբերման և կատարելագործման, ինքնուրույն աշխատանք կատարելու և ինքնակրթության միջոց, կատարելագործման սովորական և անհրաժեշտ գործիք : Համակարգիչը հեշտացնում է համացանցից տեղեկությունների հավաքագրումն այն նյութի մասին, ինչը ծրագրային պահանջ է, սակայն դասագրքում դրանց մասին տեղեկությունները բավարար չեն:

2. Առարկայական օլիմպիադաներին մասնակցող աշակերտների հետ տարվող աշխատանքների իրականացում:

3. Համակարգչային մոդելավորմամբ լաբորատոր–գործնական աշխատանքներ կատարելու, դիագրամներ, գրաֆիկներ կառուցելու գործիք :

4. Նոր նյութը բացատրելու միջոց՝ ուսուցողական նշանակություն ունեցող թեմատիկ ֆիլմերի, դասերի ընթացքում նյութի յուրացումը հեշտացնող, սովորողների հետաքրքրվածությունն ու սերն առարկայի նկատմամբ մեծացնող շարժապատկերների, նկարների, գործընթացների հաջորդականության, երևույթների ցուցադրում և ներկայացում:

5. Ամենօրյա և ամփոփիչ դասերի ընթացքում, միջոցառումների, ինքնուրույն գործնական աշխատանքների իրականացման նպատակով սահիկահանդեսների (շնորհանդեսների) պատրաստում, ցուցադրում և ներկայացում:

6. էլեկտրոնային վիրտուալ փորձերի իրականացում:

7. Առկա երաշխավորված ուսումնաօժանդակ ձեռնարկներով դասերի կազմակերպում:

8. Համագործակցային կարողությունների և հմտությունների զարգացմանն ու կատարելագործմանը նպաստող միջոց[1]:

Տարիների մեր փորձը ցույց է տվել, որ աշակերտները մեծ հաճույքով են աշխատում համակարգիչներով, սիրով և պատրաստակամորեն օգնում են միմյանց նյութը ուսումնասիրելու, ավելի լավ յուրացնելու գործում, դրսևորում են ստեղծագործական մեծ ընդունակություններ:

Ըստ Ի.Վ. Նիկոլայուկի, տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները, «բացում են կրթության բնագավառում բացարձակապես նոր հնարավորություններ, սովորողների կրթական և ստեղծագործական գործունեության մեջ[2] :

[1] Ռ. Մադոյան, Տ. Մադոյան, Ուսումնական գործընթացի արդիականացում կամ համակարգիչը դպրոցում, «Մանկավարժություն», 2012 թ., էջ 8:

[2] Николаюк И. В., Информационные коммуникационные технологии в образовании: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / И. В. Николаюк, Е. Е. Капанина. Чита: Забайкал. гос. гум.–пед. ун–т., 2010, 129 с.

ԳԼՈՒԽ 3

ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴԵՐԸ ՍՈՎՈՐՈՂԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ

Դասի նմուշօրինակ

Ուսուցիչ՝ Նորա Սարգսյան

Առարկա՝ Մայրենի

Դասարան ՝ 3-րդ

Թեմա՝ «Մեր տունը»

Օգտագործվող նյութեր՝ լուսացրիչ (պրոյեկտոր), համակարգիչ, էլեկտրոնային գրատախտակ, թեմային վերաբերող նկարներ, էլեկտրոնային ուսումնական նյութեր, սահիկահանդես, տեսանյութեր:

Դասի նպատակները՝

Ուսուցողական- ընտանեկան փոխհարաբերությունների վերաբերյալ բարոյական պատկերացումների ձևավորում, ընտանիքի պատմության իմացություն, ծնողների կրթական համագործակցության ապահովում, հայոց լեզվի նյութի յուրացում:

Դաստիարակչական –դաստիարակել հարազատ մարդկանց նկատմամբ սեր, հարգանք, վստահություն, ձևավորել հայկական ընտանիքին վայել ավանդույթներ, արժեքները պահպանելու և փոխանցելու անհրաժեշտության գիտակցություն:

Զարգացնող – ձևավորել ընտանիքում փոխօգնության, փոխադարձ վստահության, փոխհանդուրժողականության, հոգատար և պատասխանատվության նորմեր, վարքագիծ, զարգացնել մեդիատեղեկույթը վերլուծելու, համադրելու, ստեղծելու, մեդիառեսուրսներից օգտվելու կարողություններ, ձևավորել ինքնուրույն աշխատանքի հմտություն, կատարել գործնական բնույթի վարժություններ:

Վերջնարդյունքները՝ աշակերտը կկարողանա ընտանեկան փոխհարաբերությունների մասին բարոյական պատկերացում ունենալ, կիմանա ընտանիքի դերը և կգնահատի, իր ընտանիքի անդամներին,կզարգացնի մեդիատեղեկույթից օգտվելու հմտությունները, կձևավորի պատկերացումներ հայկական ավանդական ընտանիքի մասին:

Կազմակերպչական մաս՝ կատարել աշխատանքների հաշվառում, տնային առաջադրանքների ստուգում, սխալների ուղղում:

Նյութի ամրապնդում՝ Ուսուցիչը նախապես կարող է իր ընտանիքի մասին պատրաստել փոքրիկ տեսանյութ կամ օգտագործել «էլեկտրոնային այբբենարան» շտեմարանի «Իմ ընտանիքը» տեսաշարը՝ https://www.youtube.com/watch?v=ZbLuA9_GJ8U

Այս ամենից զատ հանձնարարում ենք նկարել ընտանիք՝ օգտվելով դասի թեմայի բանաստեղծությունից. (Նկարեցի մի մեծ արև,/կապույտ երկինք, կանաչ տերև, մի աղավնի ճերմակ-ճերմակ)

Տեսանյութը դիտելուց հետո աշակերտները ներկայացնում են իրենց նկարները՝ ընտանիքները:

Ուսուցիչն (ըստ ցանկության) աշակերտներին խնդրում է պատմել իրենց տան բնակիչների մասին՝ տալով մի շարք կողմնորոշող հարցեր:

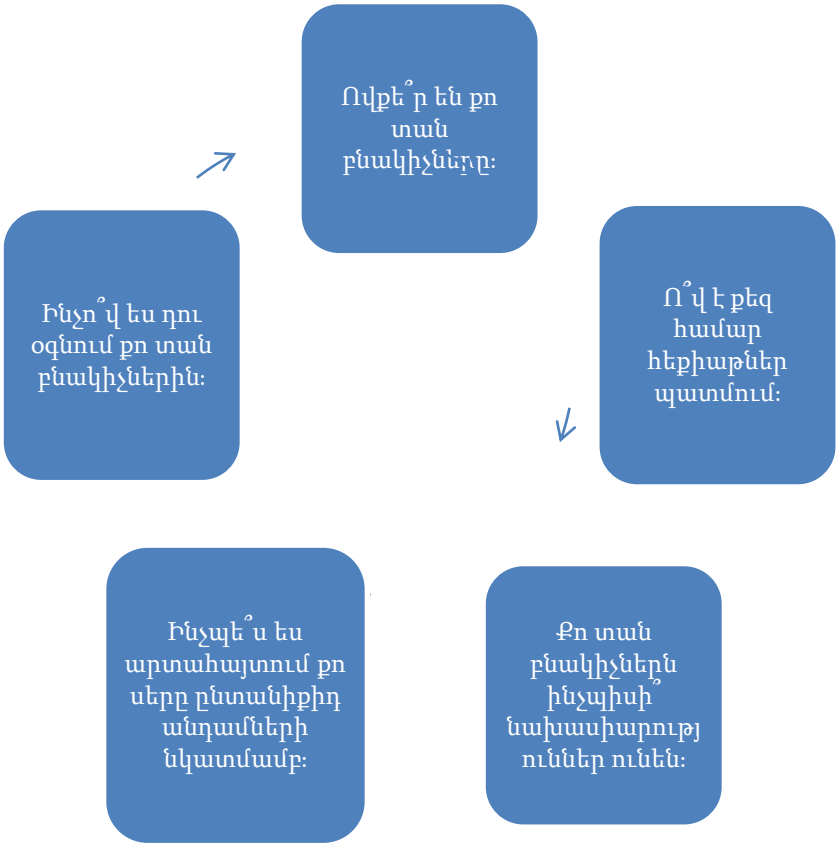

Գծապատկեր 1

Ամփոփելով՝ ուսուցիչը ներկայացնում է, թե ինչ է ընտանիքը, ինչպիսի կառուցվածք ունի այն, և որոնք են ընտանիքի անդամների դերերը:

Ապա անդրադառնում ենք դասագրքի նյութին հետևյալ հարցերով.

Ի՞նչ ես կարծում կենդանիները, բույսերը, ծառերը տուն ունե՞ն: Ներկայացրու Ծիծեռնակի և ծիտիկի զրույցը , ի՞նչ հասկացար նրանց զրույցից.

Սմարթ գրատախտակին հայտվնում է դասագրքի «Ծիծեռնակը և ծիտիկը» բանաստեղծությունը, ընթերցում մեկնաբանում ենք,

Ապա անդրադառնում ենք մյուս բանաստեղծությանը՝ «ԵՐԿՈՒ ԾԱՂԻԿ», և փորձում հասկանալ , թե ո՞րն է նրանց տունը, բանաստեղծությունն էլի ներկայացնում ենք էկրանին: Ընթերցելուց , մեկնաբանելուց հետո հարցնում ենք, թե արդյոք ի՞նչ ընդհանուր բան կա ծաղիկ, ծաղկել և ծաղկման բառերում, էլ ինչ բառեր կարող ենք ավելացնել: Բառերը գրում ենք գրատախտակին , ընդգծում ընդհանուր բառը, բերում այլ օրինակներ՝ ծաղկաթերթ, ծաղկանոց, ծաղկաշատ, ձնծաղիկ և այլն:

Այնուհետև «խելացի գրատախտակի» վրա ուսուցիչը ներկայացնում է Նանսեն Միքայելյանի «Երգ մայրիկիս» բանաստեղծությունը՝ խաթարված հաջորդականությամբ /(SmartBoard/: Սովորողները պետք է կարդան և փորձեն բանաստեղծության տները դասավարել «խելացի գրատախտակի» վրա տրամաբանական հաջորդականությամբ: Քանի որ նախապես այն հանձնարարված է եղել անգիր՝ շատերը հեշտությամբ այն կվերադասավորեն:

Այսպիսի գործնական աշխատանքները նպաստում են մեդիամիջոցներով աշխատելու սովորողների կարողությունների ձևավորմանը, ինչպես նաև զարգացնում նրանց տրամաբանական մտածողությունը, ինքնուրույնությունը:

Խաթարված հերթականությունը վերականգնելուց հետո աշակերտներին հանձնարարում ենք բանաստեղծությունից ընտրել որևիցե բառ և կազմել նոր նախադասություններ:

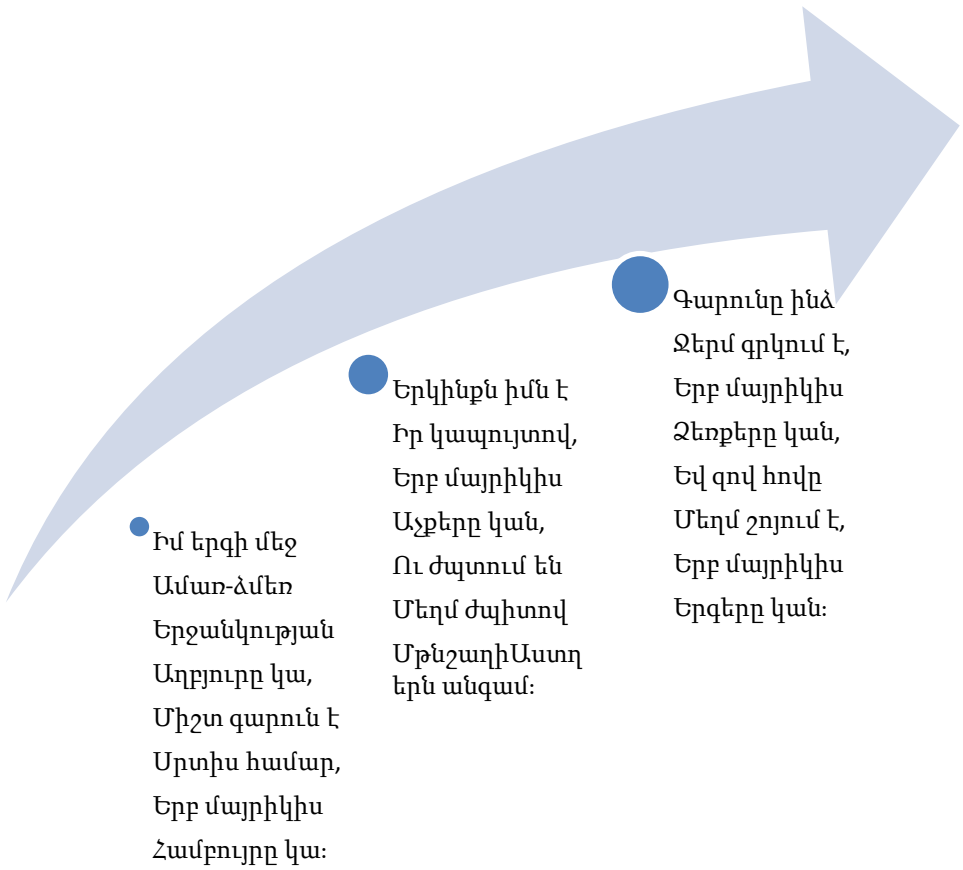

Գծապատկեր 2

Խոսելով հասարակության մեջ ընտանիքի կարևորության և դերի մասին՝ ուսուցիչը նշում է, որ մեր երկրի համար հայ ընտանիքը արժեք է, սրբություն: Մեր մեծերը ազգի **զորությունը տեսել են ընտանիքի մեջ է:** Ներկայացնում է **«Զորավոր է այն ազգը, որն ունի զորավոր ընտանքներ»** թևավոր խոսքը /Մուրացան /Գևորգ Մարզպետունի/: Հայ ժողովրդի համար ընտանիքը, օջախը մեծ խորհուրդ ունի: Դարեր շարունակ հայ ավանդապահ ընտանիքի շնորհիվ է պահպանվել և սերնդեսերունդ փոխանցվել մերազգային արժեքները, ավանդույթները, տոներն ու ծեսերը: Ընտանիքում է ձևավորվում մեր երկրի հայերնասեր քաղաքացին, ընտանիքում ենք սովորում սիրել, հարգել, նվիրվել, պայքարել, ստեղծել, պատասխանատու լինել և այլն:

Ընտանիքի մասին խոսելուց հետո ընթերցում ենք դասագրքի նյութը՝ Խաժակ Գյուլնազարյան «Բարի լո՛ւյս, մայրի՛կ», այս ստեղծագործությունն ունի դաստիարակչական մեծ արժեք, և կարևոր է, որ ուսուցիչը աշակերտների ուշադրությունը հրավիրի բնագրում առկա փաստերի վրա. ի՞նչն է լավ և ի՞նչը՝ վատ, հարցին պատասխանելուց հետո, ուսուցիչը հարց է ուղղում . արդյոք նրանք գիտակցաբար որևիցե սխալ թո՞ւյլ են տվել և ինչպե՞ս են ուղղել այդ սխալը,

նկարագրիր քո մայրիկին,նա հանդուրժո՞ղ է, ինչպե՞ս է նա քեզ խրախուսում, երբ դու որևիցե լավ արարք ես կատարում:

Այս թեմայի ուսումնասիրման շրջանակներում ուսուցիչն անդրադառնում է նաև տոհմածառի գաղափարին՝ ներկայացնելով տոհմածառի ստեղծման պատմությունը, նշանակությունը: Նա պատմում է, որ «Տոհմածառում միավորվում են մեր բոլոր ազգականները, բարեկամները, որոնցից շատերին հնարավոր է, որ չենք էլ ճանաչում: Տոհմածառը մի տոհմի ծագման պատմություն է և կիրառվում է շատ ընտանիքներում: Մեր պապերի պապերը տոհմի հիմնադիրներն են, նրանք մեզ տվել են իրենց ազգանունները, իսկ մեր ծնողները և մենք հանդիսանում ենք տոհմի շարունակողները»:

Ձեռք բերած գիտելիքների ամրապնդման նպատակով տրված առաջադրանքի կատարման համար սովորողները պետք է փորձեն «խելացի գրատախտակ»-ի օգնությամբ ինքնուրույն կազմել իրենց ընտանիքի տոհմածառը: Ուսուցչի կողմից ներկայացրած տոհմածառի վրա նրանք պետք է դասավորեն իրենց ընտանիքի անդամների դերերը:

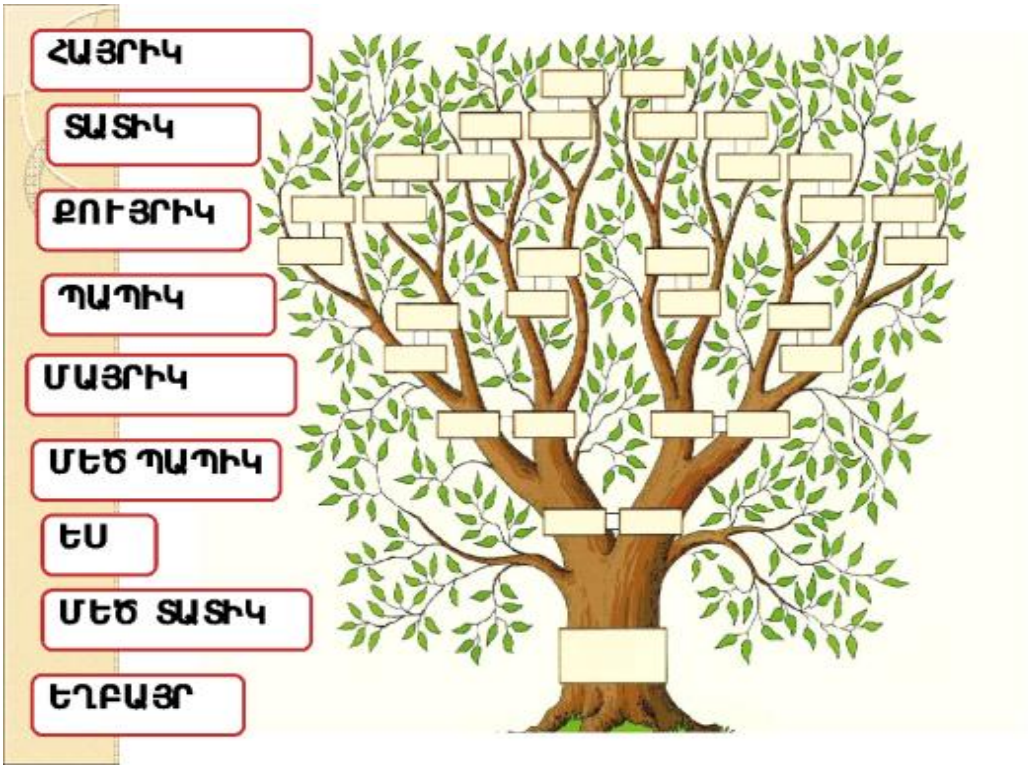

ՆԿԱՐ 1

Ապա ներկայացնում ենք լեզվական նյութը:

Առաջադրանք

Ինչպես ես արտասանում ՄԵԾ, ԵՂԲԱՅՐ բառերում Ե հնչյունը:

էլ ի՞նչ բառեր կթվարկես , որտեղ գրում ենք ե բայց արտասանում է:
Ի՞նչ բառեր գիտես, որտեղ բառասկզբում գրում ենք ե և արտասանում յէ:
Թվարկիր բառեր, որետղ է գրում և է էլ արտասանում ենք:
Ուսուցիչն առաջարկում է աշակերտներին, ծնողների օգնությամբ կազմել իրենց ընտանիքի տոհմածառը և հաջորդ դասին ներկայացնել:
Գիտելիքների ամրապնդման փուլում ՏՀՏ-ի կիրառմամբ աշակերտները կատարում են թեստային աշխատանք:

1. Ինչպես պետք է իրեն պահի դաստիարակված մարդը
   - Ընդհատի մեծերի խոսակցությունը
   - Հարգի իրեն շրջապատող մարդկանց
   - Խոսել անծանոթի հետ «դու»-ով

2. Ընտանիքի անդամները կրում են միևնույն
   - Ազգանունը
   - Անունը
   - Հագուստը

3. Նշվածներից որն է ընտանեկան տոն
   - Ընկերոջ ծննդյան տարեդարձը
   - Եղբոր ծննդյան տարեդարձը
   - Ծնողական ժողովը

4. Երջանիկ է այն ընտանիքը, որտեղ կա
   - Սեր
   - Հարգանք
   - Անտարբերություն

5. Բոլոր ազգականներին կարելի է միավորել մեկ նկարում, որը կոչվում է
   - Բնապատկեր
   - Տոհմածառ
   - Պարահանդես

6. Ինչպես է կոչվում ամենահարազատ վայրը, որտեղ կա սեր, հոգատարություն, փոխօգնություն

- Կինոթատրոն
- Ընտանիք
- Զբոսայգի

Փոխներգործուն միջավայր է ձևավորվում **«Մեր մեծ երջանիկ ՏՈՒՆԸ»** խաղի ժամանակ: Ուսուցչի հանձնարարությամբ սովորողները փորձում են կառուցել իրենց «Երջանիկ տունը»: Այս խաղը կարելի է անցկացնել դարձյալ օգտագործելով «SmartBoard» գրատախտակը: Այն կարելի է հանձնարարել որպես տնային աշխատանք, որի կատարման համար երեխան կարող է խորհրդակցել ընտանիքի անդամների հետ: Ծնողները կարող են իրենց ներդրումն ունենալ՝ առաջարկելով նոր «քարեր», որոնց դասավորությունը կբնորոշի իրենց **«ՄԵԾ ԵՐՋԱՆԻԿ ՏՈՒՆԸ»:**

Նման տարաբնույթ առաջադրանքների օգնությամբ ծնողներն ակամա մասնակից են դառնում ուսուցման գործընթացին, և ձևավորվում է եռակողմ համագործացություն, ինչը կարևոր պայման է «Դպրոց-ընտանիք» փոխգործակցության համար:

ՆԿԱՐ 2

Հետաքրքիր խաղ է **«Բարի գործերի լաբիրինթոսը»,** որը կարելի է իրականացնել ֆիզկուլտ դադարի ժամանակ: Սահիկի օգությամբ ցուցադրվում է լաբիրինթոսը: Սովորողները պետք է օգնեն հերոսներին գտնել «Հեքիաթների տուն» տանող ճանապարհը: Նման խաղերը նպաստում են տարածության մեջ կողմնորոշվելու սովորողների կարողության զարգացմանը, նպաստում են դրական հուզական մթնոլորտի ձևավորմանը: Ներկայացնենք նմանատիպ խաղեր պարունակող էլեկտրոնային ռեսուրսներ.

https://www.labirint.ru/screenshot/goods/564341/1/

https://ru.depositphotos.com/181238948/stock-photo-maze-or-labyrinth-in-white.html
https://ru.dreamstime.com/-preschool-image76581447
http://azbuka-bukvar.com/
https://tzuk.am/սողոմոն-իմաստունի-առակները-2/

«ԲԱՐԻ ԳՈՐԾԵՐԻ ԼԱԲԻՐԻՆԹՈՍ»

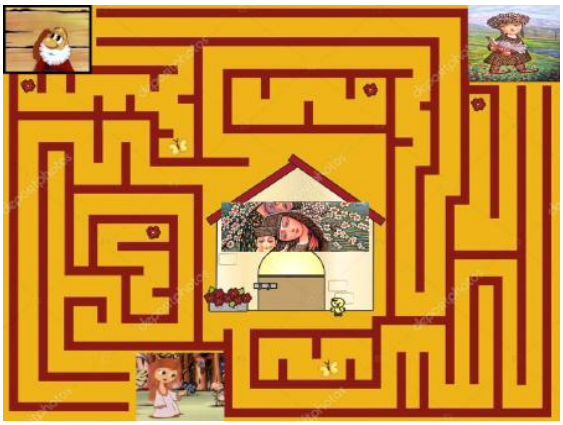

ՆԿԱՐ 3

Դասի ամփոփում և հետադարձ կապի ապահովում «Ինչո՞վ է առանձնահատուկ քո ընտանիքը» խաղի միջոցով: Ուսուցչի հրահանգով կազմվում են զույգեր.
1-ին զույգը լրագրող է: Նա հարցեր է ուղղում իր զուգընկերոջը: Հետո փոխվում են զույգերի դերերը:

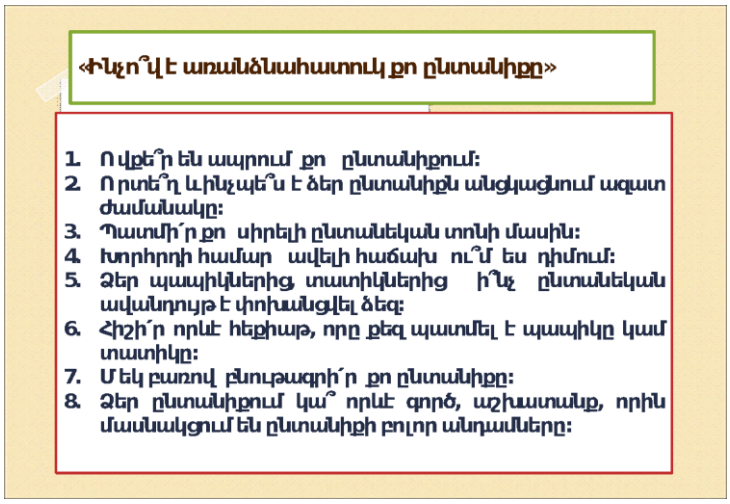

ՆԿԱՐ 4

Գնահատում՝ կատարել ձևավորող և միավորային գնահատում:
Քանի որ այս դասը կարելի է տեղափոխել նաև համացանցային հարթակ՝ կարելի է իրականացնել նաև հեռավար գնահատում: Ծրագիրը թույլ է տալիս ուսուցչին ստուգել աշակերտի կատարած աշխատանքը հաշված վայրկյանների ընթացքում և հեռավար կերպով բացատրել սխալները և գնահատել նրան:

Կրթական գնահատումը ուսումնական գործընթացի արդյունավետության և ուսուցման արդյունքների բացահայտման միջոց է:Այն օգնում է պարզել յուրաքանչյուր սովորողի գիտելիքների, կարողությունների ու հմտությունների մակարդակը, ինչպես նաև ստանալ դպրոցի կողմից առարկայական ու դպրոցական չափորոշիչների ու ծրագրերի պահանջների կատարման ամբողջական պատկերը: «Գնահատում» բառը կրթական համատեքստում կիրառության մեջ մտել է երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո: Կրթական գնահատումը լայն հասկացություն է, որը նկարագրում է ցանկացած գործունեություն, որը կարող է տեղի ունենալ սովորողի կամ սովորողների գիտելիքների վերաբերյալ տեղեկությունները ստանալու նպատակով:Նոր մոտեցումներով գնահատումը, ոչ միայն սովորողի առաջադիմության փաստագրումն է, այլև ուսուցման ընթացքի խթանման կարգավորման, վերհսկման և բարելավման մեխանիզմ:

Տնային հանձնարարություն՝ ուսուցիչը հանձնարարում է, որ երեխաները առաջարկեն իրենց ծնողներին միասին այցելել թանգարան, պատկերասրահ, մանկական թատրոն, զբոսնեն մոտակա այգում և այլն:
Հետադարձ կապի ապահովման նպատակով ուսուցիչը սահիկաշարով ցուցադրում է դասի գնահատման երեք մակարդակ: Յուրաքանչյուր սովորող ընտրում է և նշում իր կարծիքին համարժեք տարբերակը: Թույլ ենք տալիս, որ աշակերտն էլ կատարի գնահատում:

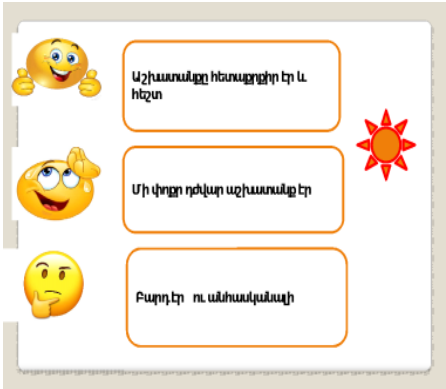

ՆԿԱՐ 5

Մենք նպատակ ունենք ձևավորելու ինքնուրույն աշխատանքի հմտություն, սեփական գիտելիքները գնահատելու և արժևորելու կարողություն և այդ իսկ պատճառով մշակել ենք առաջադրանքների համալիր, որի կատարման արդյունքում

սովորողները կկարողանան ստեղծել մեդիաարտադրանք, ինչը մոտիվացնող է, ժամանակակից և հետաքրքիր:

1. Ուսուցիչը հանձնարարում է նկարահանել տեսանյութ կամ ձայնագրել հարցազրույց տարեկիցների հետ «Ամենից լավ տունը» թեմայով:
2. Հանձնարարվում է ընտանիքի կամ նրա անդամների մասին սովորել մեկական բանաստեղծություն, ասմունքել այն, նկարահանել և նվիրել հարազատներին:
3. Համակարգչում առկա ընտանեկան լուսանկարներից ստեղծել իրենց ընտանիքի ալբոմը, անդամներից յուրաքանչյուրին հղել բարեմաղթանքներ, ցանկություններ: Պատրաստել բացիկներ, նկարել իրենց ընտանիքի առօրյան, լուսանկարել ընտանիքի անդամներին:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիանելի գործածումը սովորողների կողմից վերահսկելի դարձնելու դեպքում կարող ենք գրանցել դրական արդյունքներ և ազդեցություն սովորողների հոգեկան աշխարհի վրա:
- Ուսուցմանտեխնոլոգիանկամկիրառվողմեթոդները լավագույննեն, եթելավագույնսնպաստումենմարդուինքնուրույնությանձևավորմանը, հիմնարարգիտելիքներիձեռքբերմաննուստեղծագործականկարողությունների զարգացմանը:
- Կյանքըհասարակությաննապրելուևգործելունորռազմավարությանէպարտադրում, և այդ նորռազմավարությանմշակումնէլամենաընդհանուրիմաստովկազմումէժամանակակիցկրթականքաղաքականությանբովանդակությունը:
- Մեր մանկավարժական պրակտիկայում բոլոր վերոհիշյալ մանկավարժական տեխնոլոգիաների կիրառումը հնարավորություն են տալիս բացահայտել և զարգացնել սովորողների գեղարվեստական ունակությունները, ստեղծագործական բնույթի հանձնարարությունների իրականացման կարողություն–ները նաև դաստիարակել ցանկացած գործունեությանը ստեղծագործական վերաբերմունքի ցուցաբերման հատկություն:
- Նորարար մանկավարժությունը պահանջում է ամբողջովին վերանայել մանկավարժական՝ ինչպես ուսուցման այնպես էլ դաստիարակչական գործընթացը, դիտարկել սովորողին որպես գործունեության սուբյեկտ:
- Նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները՝ սովորողներին տեղեկատվության պատրաստման և հաղորդման գործընթաց է, համակարգչի միջոցով, համապատասխան տեխնիկական և ծրագրային ապահովմամբ: Դա հնարավորություն է տալիս զարգացնել սովորողների գեղարվեստական և ստեղծագործական կարողությունները և լուծել նոր խնդիրներ, որոնք դեռևս լուծված չեն եղել:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

«Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք, 2006 թ., Հոդված 65 ,

Մադոյան Ռ. , Տ. Մադոյան, Ուսումնական գործընթացի արդիականացում կամ համակարգիչը դպրոցում, «Մանկավարժություն», 2012 թ.,

Николаюк И. В., Информационные коммуникационные технологии в образовании: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / И. В. Николаюк, Е. Е. Капанина. Чита: Забайкал. гос. гум.–пед. ун–т., 2010,

Выгонский С. И, Обратная сторона Интернета: психология работы с компьютером и сетью, 2010,